

SKOOTTERI

SKO RY:N JÄRJESTÖLEHTI 3/2022

SISÄLLYSLUETTELO 3/2022

- 3 Pääkirjoitus / Ledare
- 4 Monipuolinen kattaus edunvalvontaa
luottamusmiespäivillä
- 6 Tervasta teknologiaan
- 8 OAJ:n uusi puheenjohtaja
- 10 Opettaja osuustoiminnallisena luottamustoimijana
- 12 Toimituskunta esittäytyy
- 14 Suunnittelumatka Italiaan
- 16 TUTU-Verstas-tulevaisuustyöpajat
- 18 Kuulumisia kentältä: Ritva Kara

14 SKOn hallitus vieraili Italiassa ja tapasi Apro Tech -instituutin opettaja.

18 Muotoilija, taiteilija ja Tampereella toimiva kulttuuriopettaja Ritva Kara valmistaa upeita koruja.

SKO SKOOTTERI

SKO ry:n järjestölehti • sko.oaj.fi • Aikakauslehtien Liiton jäsen ISSN 0786-9118

Toimisto
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki

Järjestösihteeri
Elisa Ruponen
Puh. 040 752 9173

Puheenjohtaja
Ulla Kangasniemi
Puh. 040 5124914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Päätoimittaja
Niina Linna
Puh. 050 3758003
skooteritoimitus@gmail.com

Kannen kuva:
Atte Korte

Ulkoasu ja taitto
Niina Linna Design

Skooteri ilmestyy digitaalisena neljä kertaa vuodessa.
Lähetä aineistot: skooteritoimitus@gmail.com

Ilmoitushinnat

2/1	1924 €
1/1	1265 €
1/2	935 €
1/3	660 €
1/5	330 €

ILMESTYMISAIKATAULU

Nro Aineistot Ilmestyy viimeistään

1/2022	15.2.	Maaliskuu
2/2022	15.5.	Kesäkuu
3/2022	15.9.	Lokakuu
4/2022	15.11.	Joulukuu

PÄÄKIRJOITUS

Vauhti kiihtyy

Syksyn työt on aloitettu ja kesävapaat tuntuvat taas kaikilla jääneen vähän kesken. Sopimusrintamalla on hiljaista OAJ:n saatua kaikki opetusalan sopimukset solmittua. Sivistan sopimus saatiin vasta elokuun alussa, eikä lopullinen neuvottelutulos täysin miellyttänyt ainakaan ammattikorkeakoulujen opettajia palkattoman työvapaan tuoman heikennyksen vuoksi.

SKOlla oli syyskuussa omat luottamusmiesten neuvottelupäivät, jolloin työ- ja virkaehtosopimusten muutoksia avattiin tarkemmin. Syksyn toimintamme SKOssa on myös startattu. Elokuun lopulla järjestimme Oulussa SKO-koulutuspäivät teemalla Tervasta teknologiaan. Voit lukea päivästä lisää tästä lehdestä. Myöhemmin marraskuussa on vuorossa valtuuskunnan syyskokous, jonka asialistalla on ensi vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion lisäksi henkilövalintoja. Syksyn vaaliopiirikokouksissa asetetaan ehdokkaita ja tehdään aloitteita valtuuskunnan käsiteltäväksi.

OAJ myönsi Työhyvinvointirahaston apurahan SKOn, AKOLin ja TOOLin yhteiselle hankkeelle. Hanke lähtee käyntiin yhdistysten hallitusten yhteisessä lokakuussa. Hankkeessa tulemme järjestämään webinaareja, koulutusta ja tapahtumia jäsenistöllemme. Kannattaa lukea noin kerran kuussa sähköpostitse ilmestyvä uutiskirje, jossa kerrotaan hankkeen etenemisestä.

Opettajilla on kova tohina päällä lähiopetuksen alettua kampuksilla. Käytävät, kahvilat ja opetustilat täyttyvät opiskelijoista ja puheensorinasta. On mukavaa tavata kollegoita, suunnitella opetusta yhteisen pöydän ääressä ja vaihtaa kuulumisia. Osa jatkaa ainakin osittain työtään myös etämoodilla. Korona ja poikkeusolot saivat aikaan työn tekemisen murroksen, mutta onneksi moni pääsee itse vaikuttamaan siihen, miten opetetaan ja muuta työtään järjestää.

Uudistimme jatkuvasti ja se näkyy myös järjestölehdessämme. Skooterin toimituskunta haluaa aktiivisesti kehittää lehteä ja toivoo siihen erityisesti juttuja ja kuvia kentältä. Toivottavasti siis viihdyt tämänkin Skooterin parissa.

Värikästä syksyn jatkoa Sinulle, SKOn jäsen!

Ulla
puheenjohtaja

LEDARE

Takten ökar

Höstens arbete har inletts och för många känns det att sommarsemestern tagit slut alldeles för fort. På avtalsfronten är det lugnt, eftersom OAJ slutit avtal med alla parter inom undervisningsbranschen. Inte förrän i augusti ingicks bildningsarbetsgivarnas avtal och det slutliga avtalet tilltalade inte alla, framför allt inte yrkeshögskolelärarna, på grund av den ogynnsamma förändringen av den oavlönade arbetsledigheten.

SKO ordnade för sina förtroendemän förhandlingsdagar i september, under dagarna gick man igenom ändringarna i arbets- och tjänstekollektivavtalen. Höstens verksamhet inom SKO har också satt i gång. I slutet av augusti arrangerades SKO:s utbildningsdagar i Uleåborg och temat var Från tjära till teknologi. Du kan läsa mera om dagarna i den här tidningen. Senare i november anordnas delegationens höststämma och på dagordningen finns förutom verksamhetsplanen och budgetplanen, val av personer. Under höstens valdistriktsmöten ställer man upp kandidater och lägger fram motioner som sedan delegationen behandlar.

OAJ beviljade medel ur fonden Vålbefinnande i arbetet till SKO:s, AKOL:s och TOOL:s gemensamma projekt. Projektet inleds i oktober då föreningarnas styrelser samlas till ett gemensamt seminarium. I projektets regi kommer webinarier, utbildningar och evenemang att arrangeras för våra medlemmar. Det lönar sig att läsa våra nyhetsbrev som skickas ut via e-post och som publiceras cirka en gång i månaden. Där berättar vi hur projektet framskrider.

Lärarna har nu fullt upp då undervisning på campus har börjat. Korridorerna, kaféerna och undervisningssalarna fylls av studerande och av prat och röster. Det är trevligt att träffa kolleger, att sitta vid samma bord och tillsammans planera undervisningen och att småprata. En del av oss fortsätter åtminstone delvis att jobba på distans. Coronan och undantagsförhållandena har fått till stånd en förändring vad gäller vårt sätt att jobba, och som tur kan många av oss påverka hur undervisningen och det övriga arbetet ordnas.

Vi förnyar oss ständigt och det syns också i vår organisationstidning. Skooteris redaktion vill aktivt utveckla tidningen och önskar speciellt få in artiklar och bilder från sina medlemmar. Hoppas att du trivs med det här numret av tidningen.

Jag önskar Dig en färgsprudlande höst, bästa SKO-medlem!

Ulla
ordförande

SKO:n luottamusmiehet kokoontuivat koulutuspäiville Helsinkiin.

Monipuolinen kattaus edunvalvontaa

SKO:n vuosittaiset luottamusmiesspäivät pidettiin Helsingissä 22.–23.9. Päiville osallistui runsas joukko SKOlaisia luottamusmiehiä. Keskeisin anti oli laaja edunvalvontaosuus, jonka lisäksi oli mahdollisuus verkostoitua.

Luottamusmiesspäivät pidettiin Helsingissä syyskuussa. Ensimmäisenä päivänä OAJ:n neuvottelupäällikkö Markku Perttunen ja määräaikainen neuvottelupäällikkö Pasi Repo esittelivät uusia työehtosopimuksia. Neuvottelukierros oli ollut varsin haastava. Kunta-alalla OAJ joutui yli 30 vuoden jälkeen turvautumaan työtaisteluihin. Yksityisellä opetuslalla neuvottelut Sivistan kanssa olivat vaikeat ja järjestöllisiin toimiin turvauduttiin puolin ja toisin. Lopulta sopimukset saatiin maaliin, vaikka etenkin Sivistan sopimuksen hyväksyminen olikin vaikea paikka OAJ:n ammatilliset opettajat OAO:lle.

Kunta-alan sopimuksissa OAJ saavutti asettamansa tavoitteet, ja

alalle saatiin yleiskorotuksien lisäksi useamman vuoden kestävä palkkaohjelma. OVTES sisältää vuodelle 2022 järjestelyerän, jonka käytöstä päätetään keskustasolla. Jos sopimukseen ei päästä, erä jaetaan yleiskorotuksena. Sopimus sisältää myös paikallisesti jaettavia järjestelyeriä vuosille 2023 ja 2024. Näiden käytöstä työnantajien tulee neuvotella luottamushenkilöiden kanssa. Järjestelyeriä voidaan käyttää esimerkiksi paikallisten palkkaepäkohtien korjaamiseen. Mikäli erien käytöstä ei päästä sopimukseen, päättää työnantaja erien käytöstä.

Yksityisellä opetuslalla toimiville maksetaan yleiskorotukset ja niiden lisäksi paikallisia eriä. Avaintan sopimukseen sisältyy järjestelyeriä, joita voidaan käyttää esimerkiksi palkkaus-

järjestelmän kehittämiseen. Työnantajan on neuvoteltava erien käyttämisestä luottamushenkilöiden kanssa. Työnantaja päättää erän kohdentamisesta, jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen. Sivistan sopimukseen sisältyvä järjestelyeriä maksetaan työn vaatavuuden tai työstä suoriutumisen perusteella. Sopimuksen mukaan paikallisen erän käytöstä tulee sopia luottamusmiesten kanssa. Mikäli sopimukseen ei päästä jaetaan erä yleiskorotuksena.

Kaikkiin uusiin työehtosopimuksiin tehtiin myös perhevapaaudistuksesta johtuvia muutoksia. OAJ on tyytyväinen perhevapaaudistuksen toteutumisesta laajana myös työehtosopimuksissa. Eri sopimuksissa on joitakin vivahte-eroja. Pääpiirteet ovat kuitenkin samat, ja kaikkien sopimuksien

mukaan synnyttävälle vanhemmalle maksetaan raskausraha 40 arkipäivää ja lisäksi palkallinen vanhempainvapaa 32 arkipäivää. Ei synnyttävällä vanhemmalla on oikeus 32 arkipäivän palkalliseen vanhempainvapaaseen.

Sivistan sopimukseen tuli erityisesti ammattikorkeakoulun opettajia koskevia tekstihekennyksiä. Jatkossa palkaton harkinnanvarainen työvapaa, vuorotteluvapaa ja opintovapaa pienentävät kesän vapaajakson palkkaa. Pienennyksen summa saadaan kertomalla poissaolotyöpäivät luvulla 0,1 ja päiväpalkalla.

Luottamusmiessjärjestelmää tulee kehittää

OAJ:n puheenjohtaja Katarina Murron ajankohtaiskatsauksessa esiin nousivat julkisen talouden velkaantuminen, väestökehitys, työn murros ja työmarkkinajärjestelmän murros, mitkä aiheuttavat haasteita toimintaympäristössä. Murron mukaan haasteet edellyttävät reagoitua ja esimerkiksi työmarkkinajärjestelmän osalta on ryhdyttävä miettimään sitä, millainen sopimusrakenne aidosti palvelee jäsenten etua. Myös luottamusmiesten tuen varmistaminen on tärkeää ja suuri kysymys on myös se, miten luottamusmiessjärjestelmän tulevaisuus turvataan.

Katarina Murron mukaan luottamusmiehen rooli työpaikoilla on keskeinen. OAJ:n tulisi panostaa järjestelmän kehittämiseen siten, että myös nuoria opettajia saadaan mukaan luottamushenkilöiksi. Ratkaisuna tähän voisi olla esimerkiksi sisällöltään laadukkaat koulutukset ja toimivat työkalut asioiden hoitamiseen.

Ajankohtaiset lakiasiat kiinnostivat

Ajankohtaisia lakiasioita esitteli OAJ:n lakimies Eija Mali, joka toi esityksessään esille myös varoituksen ja huomautuksen antamiseen liittyvät periaatteet. Kentällä on ollut ongelmia erityisesti tilanteissa, joissa opiskelijat ovat antaneet opettajasta negatiivista palautetta. Mali painotti, että työnantajalla on velvollisuus kuulla asiassa opettajaa ja kuulemisen yhteydessä asia tulee yksilöidä. Pelkästään nimettömän

OAJ:n puheenjohtaja Katarina Murto esitteli luottamusmiehille OAJ:n ajankohtaisia asioita.

palautteen perusteella ei voida antaa varoitusta. Aihe synnytti runsaasti keskustelua, kun luottamusmiehet nostivat esiin kentällä tapahtuneita tilanteita. Näihin Eija Mali antoi hyviä vinkkejä tulevaisuutta varten.

Verkostoitumista ja vertaistukea

SKO:n luottamusmiesspäivät jättivät hyvin tilaa myös verkostoitumiselle. Luottamusmiesten keskusteluissa esiin nousi erityisesti työn kuormittavuuden lisääntyminen. Useissa puheenvuoroissa pahoiteltiin sitä, kuinka suuri osa työajasta voi mennä erilaisiin hallinnollisiin töihin ja opiskelijan kohtaamiseen jää entistä vähemmän aikaa.

Samaan aikaan opiskelijat tarvitsisivat entistä enemmän opettajan tukea.

Luottamusmiehet pitivät tärkeänä, että myös opettajien jaksamisesta huolehdittaisiin. Opettajien kokemaa kuormitusta voisi vähentää esimerkiksi panostamalla opiskelijoiden tukipalveluihin entistä enemmän. Opettajien lisäksi opiskelijat tarvitsevat esimerkiksi opintokuraattoreiden ja opinto-ohjaajien palveluja.

Toisaalta työpaikoilla voitaisiin kiinnittää huomiota yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja opettajaa tukevaan esimiestyöhön. Tähän omat haasteensa on tuonut korona-ajan myötä yleistyneet etäpalaverit, jolloin jopa oman esimiehen tapaaminen kasvokkain voi olla harvinaista.

Teksti: Atte Korte
Kuvat: SKO ja Atte Korte

Ari-Pekka Sirviö esitteli OAJ Pohjois-Pohjanmaan toimintaa.

TERVASTA TEKNOLOGIAAN – SKO-koulutuspäivät Oulussa

Perinteiset SKO-koulutuspäivät saapuivat kauniiseen ja vielä kesäiseen Ouluun 27.–28.8. Päivien aikana kuultiin esityksiä järjestöasioista, edunvalvonnasta ja teknologiasta. Lisäksi verkostoiduttiin ja nautittiin hyvästä seurasta.

OAJ Pohjois-Pohjanmaan puheenjohtaja Ari-Pekka Sirviö esitteli Oulun SKO-koulutuspäivillä alueyhdistyksen toimintaa. Alueyhdistykseen kuuluu 29 jäsenyhdistystä, joissa on yhteensä noin 4600 jäsentä. OAJ Pohjois-Pohjanmaan monipuolisissa koulutuksissa on vuosittain noin 2000 kävijää. Joka kolmas vuosi järjestettävät Pohjois-Suomen opettajapäivät (OPI) nostavat koulutuksien osallistujamäärän jopa 6500–7000 kävijään. OPI-tapahtumassa on mukana

kymmeniä mielenkiintoisia luennoitsijoita, näytteilleasettajia ja työpajoja, joista saa tietoa, tsemppiä ja virikkeitä.

OAJ Pohjois-Pohjanmaan toiminnan haasteena on etenkin alueen laajuus. Yhdistyksessä joudutaan jatkuvasti pohtimaan muun muassa sitä, missä koulutukset voitaisiin järjestää siten, että ne saavuttaisivat tasapuolisesti jäsenistön. Korona-aika on kuitenkin tuonut tähän hyviä oppeja. Esimerkiksi hybridikokoukset ovat tulleet jäädäkseen ja ne helpottavat toimintaa

suurella alueella. Etäyhteyksiä voidaan hyödyntää myös koulutuksissa.

Edunvalvonnan ja järjestötoiminnan ajankohtaiset

Koulutuspäivien toinen päivä sisälsi asiaa edunvalvonnasta ja järjestötoiminnasta Ulla Kangasniemen, Atte Kortin ja Konsta Ojasen johdolla. Esityksissä käytiin läpi keskeisiä kohtia uusista työehtosopimuksista. Lisäksi

UUDEN LUKUVUODEN ALKUUN

”Edessä on sata ovea, tuhat tietä. Valitse sydämelläsi, punnitse tunteella, käytä hiven järkeä. Ovet on tehty avattavaksi, tiet tallattavaksi, elämä elettäväksi. Jos erehdyt, uskalla itkeä, uskalla nauraa, uskalla muuttaa suuntaa. Ei mikään kasva ilman vettä, ei ihminen kypsyy kyynelittä. Mutta silti odota parasta, äläkä pelkää pahinta, niin saat mitä ansaitset.”
-tuntematon-

Opettajat tähtientekijöinä

”Ajattelen, että opettajat ovat tähtientekijöitä. Koen, että olemme valmentajia ja mahdollistajia, jotka innostavat, tukevat ja motivoivat opiskelijoita kohti heidän omia parhaita tuloksiaan. Mielestäni jokaisessa opiskelijassa on valtavasti potentiaalia, jonka esiin saaminen on minun tehtävä opettajana. Omia tähtihetkiäni ovat tilanteet, joissa kuulen tai todistan, että opiskelijamme on tehnyt kasvuloikan tai onnistunut hänelle tärkeässä asiassa.

Samoin pohdin, että toimimme toistemme tukijoina ja sparraajina työyhteisössämme. Jaamme, kannustamme ja ponnistamme yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, samalla työstämme iloiten,

toki välillä myös murehtien ja tuskailien. Miten tärkeitä ja arvokkaita kollegani ovatkaan ja miten onnekas olen saadessani jakaa arkeani heidän kanssaan. Yksin olisin niin paljon vähemmän.

Pidän tärkeänä luoda luottamuksellisia yhteyksiä eri sidosryhmiin, rakentaa yhteistä toimintaa ja todellisuutta sekä sanoittaa sitä. Luottamukseen kuuluu kaikkien asioiden esille nostaminen toisia kunnioittavasti ja arvostavasti. Kipeiden asioiden käsittelemättä jättäminen ei poista niitä. Mutta positiivisen asenteen kautta vaikeatkin asiat ratkeavat ja ilolle ja naurulle löytyy oma sijansa yhteisössämme.”

Tähtipölyterveisin Ulla Kärnä, tähtientekijä, opettaja

Vuoden SKOlainen Ulla Kärnä.

esiteltiin ajankohtaisia koulutuspoliittisia asioita, kuten muun muassa tarve koulutuksen digitalisaation kehittämisen kansalliselle strategialle ja jatkuvan oppimisen omalle rahoitusmallille.

SKOn omassa järjestötoiminnassa ajankohtaista on vaalipiirien kokoontuminen syys-lokakuussa. Vaalipiirit tekevät esityksensä puheenjohtajiksi ja hallituksen jäseniksi. Lopulliset päätökset asioista tekee marraskuussa kokoontuva SKOn valtuuskunta.

Ajankohtaista on pian myös SKOn liikuntapäivät, jotka järjestetään pitkän

tauon jälkeen keväällä 2023. Myös AKOL-SKO-TOOL-yhteistyö jatkuu entistä syvempänä. Liitoille on myönnetty OAJ:n työhyvinvointirahaston apuraha hankkeeseen Yhteistyöverkostosta avaimia työhyvinvointiin – työnantajat mukaan kehitystyöhön. Hankkeessa on tarkoitus toteuttaa jäsenille tapahtumia, webinaareja ja koulutusta.

Vuoden SKOlainen on valittu

Oulussa julkistettiin myös ensimmäistä kertaa valittu vuoden SKOlainen.

Hän on lehtori Ulla Kärnä Joensuusta. SKOn hallitus perustelee valintaa muun muassa seuraavasti: ”Ulla on aina ystävällinen ja valmis auttamaan, myös kiireisinä aikoina. Ulla nostaa rohkeasti esille kollegoiden kanssa havaittuja työyhteisön ja työpaikan kehittämiskohteita. Hän sanoo monesti ääneen sen, mitä muut ajattelevat. Ulla osaa kääntää negatiivisenkin asian räväkäksi nauruksi siten, että kaikki voivat lähteä tilasta pois vähintäänkin hieman hymyillen.”

Kuvat ja teksti: Atte Korte

”EDUNVALVONTA ON TIIMITYÖTÄ”

OAJ:n valtuusto valitsi viime keväänä koko valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessaan OAJ:lle uuden puheenjohtajan. Valituksi tuli suoraan ensimmäisellä kierroksella Katarina Murto.

Kerro lyhyesti taustastasi ja opettaja-kokemuksestasi?

Olen toiminut työmarkkina- ja edunvalvontatehtävissä reilut 15 vuotta ja sitä ennen 10 vuotta tanssinopettajana ja tanssijana. Koulutukseltani olen juristi ja varatuomari ja valmistunut Helsingin yliopistosta ja tanssiopettajaksi valmistuin Teatterikorkeakoulusta. Olen työsken-

nellyt sekä ammattiliitossa että kaikissa kolmessa palkansaajakeskusjärjestössä ennen OAJ:n puheenjohtajan tehtävää. Opettajana toimin mm. lehtorina Teatterikorkeakoulussa sekä useissa tanssioppilaitoksissa ja -opistoissa.

Mikä sai sinut hakeutumaan OAJ:n puheenjohtajatehtäviin?

Sain useita pyyntöjä asettua ehdolle kaikista valtuustoryhmistä. OAJ:n puheenjohtajan tehtävä on yksi merkittävimmistä työmarkkina-, edunvalvonta- ja vaikuttamistehtävistä Suomessa. Opettajatausta ja vahva kokemus haastavista työmarkkina- ja edunvalvontatehtävistä antoivat hyvät lähtökohdat hakeutua tehtävään. OAJ:n puheenjohtajana pääsen edistämään opettajien ja opetuslalla toimivien asemaa sekä viemään eteenpäin

koulutuksen, kasvatuksen ja tutkimuksen arvostusta ja merkitystä yhteiskunnassa. Uskon vahvasti koulutuksen ja osaamisen merkitykseen sekä opettajien työhön Suomen tulevaisuuden kannalta.

Miltä työtehtäväsi nyt tuntuvat muuttaman kuukauden jälkeen?

Viihdyn erinomaisesti. OAJ:n toimistossa on erinomaisia asiantuntijoita tukena ja hyvä ja toimiva yhteistyö OAJ:n päättäjiensä kanssa on minulle todella tärkeää. Työ on odotetusti vaativaa, mutta palkitsevaa, monipuolista ja merkittävää. Haastavinta on ajanhallinta.

Mikä on mielestäsi keskeisin kehittämistä vaativa asia OAJ:ssa?

Lähtökohdat ovat kunnossa, mutta kehittämisen tarvetta ja mahdollisuuksia näen

Valtuusto valitsi Katarina Murron viime keväänä OAJ:n puheenjohtajaksi.

useita. Haluan tehostaa edunvalvontaa ja nostaa OAJ:n painoarvoa työmarkkina- ja edunvalvontajärjestönä entisestään sekä myös laajentaa yhteiskunnallista keskustelua opettajien ja opetuslalla työskentelevien työn merkityksestä. Lähtökohdiana ja päämääränä on jäsenten etu. Pidän tärkeänä jäsenten näkemysten kuuntelemista ja osallistamista, ja toimintatapojen kehittämistyön olemme jo aloittaneet. Kaikkien ammattiryhmien edunvalvontaa ja arvostusta tule edistää.

Mitä harrastat?

Liikuntaa monipuolisesti sekä luen mielelläni.

Mikä on parasta työssäsi?

Työkaverit ja jäsenet sekä koko järjestö. Monipuoliset ja vaativat tehtävät, työn dynaamisuus ja sosiaalisuus. Edunvalvonta on tiimityötä ja yhteistyötä. Nautin paljon neuvottelutoiminnasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

Ketä julkisuuden henkilöä ihaillet tai arvostat?

Tasavallan presidentti Niinistö.

Miten rentoudut?

Urheilemalla, lukemalla ja olemalla perheen ja ystävien kanssa.

Mikä saa sinut hyvälle tuulelle?

Perhe, työ ja ystävät.

*Teksti: Ulla Kangasniemi
Kuva: OAJ:n kuvapankki /
Leena Koskela*

Järjestötoimintaa

Uusi palsta kertoo järjestön toiminnasta

SKO:n Järjestötoimintaa on uusi Skootterin jokaisessa numerossa ilmestyvä palsta, jolla kerrotaan liiton ajankohtaisista koulutuksista ja muista tilaisuuksista, ajankohtaisista yhdistysasioista ja jäseneduista. Palstalla esitellään tiivistetysti valikoituja asioita. Laajempaa ja tarkempaa tietoa on saatavilla SKO:n nettisivuilla osoitteessa sko.oaj.fi. Kannattaa seurata SKO:tä myös Facebookissa, jossa tarjolla on muun muassa mielenkiintoisia nostoja edunvalvonnasta ja liiton toiminnasta sekä jäsenille suunnattuja arvontoja.

Tukea kentän toimintaan

Jäsenyhdistyksillä on mahdollisuus saada tukea jäseniläisyyksien järjestämiseen. Avustuksen määrä on 25 euroa/osallistuva jäsen. Tilaisuudessa tulee olla edunvalvontaosio ja vähintään yhden muun SKO:n jäsenyhdistyksen jäseniä on kutsuttava mukaan.

SKO:n uusi urheilutapahtumien sponsorointi edistää jäsenten hyvinvointia ja lisää yhteisöllisyyttä. Jos SKO:n jäsenet osallistuvat porukalla johonkin urheilutapahtumaan, SKO maksaa osallistumismaksusta enintään 25 euroa/osallistuva jäsen. Lisätietoja ja avustusten tarkemmat ehdot löytyvät osoitteesta sko.oaj.fi/toiminta

SKOlaisten jäsenetuja

SKO tarjoaa yhtenä jäsenetuna palvelussuhdeneuvontaa edunvalvontaan liittyvissä pulmatilanteissa. Voit ottaa luottamuksellisesti yhteyttä palvelussuhdeneuvojaan, kun jokin asia omassa palvelussuhteessasi tai työyhteisössäsi askarruttaa.

Arto Anetjärvi

päälluottamusmies
erityisala ammatillinen 2. aste
puh. 040 507 9000

Ulla Kangasniemi

päälluottamusmies
erityisala ammattikorkeakoulut
puh. 040 507 9000

Jäsenhankintakampanja

Vuonna 2022 SKO:hon uuden jäsenen rekrytoinut SKO:n jäsen saa palkkioksi 35 euron arvoisen S-ryhmän lahjakortin (lahjakortti/uusi jäsen). Lisätietoja sko.oaj.fi

OPETTAJA osuustoiminnallisena LUOTTAMUSTOIMIJANA

Luottamustehtäviin osallistuminen sopii hyvin kaupan ja kulttuurin alan opettajille.

Lähes jokainen suomalainen on jonkin osuuskunnan jäsen ja monelta löytyy lompakosta esimerkiksi se tuttu vihreä kortti. Osuustoiminnan juuret ovat agraariyhteiskunnassa, ajassa, jolloin ihmiset kokivat tullessaan ruokaa ja tarvikkeita kovalla voitolla myyvien kauppiaiden riistämiksi.

Osuustoimintaliike perustettiin vastavoimaksi, jossa jokainen kuluttaja voi olla osa sitä yritystä, jolta hän ostaa hyödykkeensä. Lisäksi jokainen osuuskunnan jäsen omistaa ainoastaan yhden samansuuruisen osuuden osuuskunnastaan ja voi osallistua osuuskunnan hallintoon äänestämällä osuuskunnan vaaleissa tai asettumalla itse ehdolle. Rahalla ei pysty kuluttajaosuuskuntaa valloittamaan, eikä saamaan kulutustaan suurempaa osuutta sen ylijäämästä.

Toimin tätä artikkelia kirjoittaessani Pohjois-Karjalan Osuuskauppa PKO:n hallintoneuvostossa sekä sen puheenjohtajana. Olen lisäksi Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK:n hallintoneuvoston ja tarkastusvaliokunnan jäsen. Oma polkuni osuustoiminnan hallinnossa on ollut pitkä mutta melko tyypillinen.

Olin ensin ehdokkaana osuuskaupan edustajiston vaaleissa. Äänisaaliini ei riittänyt aivan läpimeneon omalta listalta, mutta pääsin kirkkaasti varaedustajaksi, missä tehtävässä toimin vuosina 2008–2012. Edustajistokauden lopulla tulin valituksi hallintoneuvoston jäseneksi vuonna 2012, mistä lähtien olen ollut yhtäjaksoisesti hallintoneuvostossa jo neljättä kautta.

Vuonna 2014 hallintoneuvosto valitsi minut varapuheenjohtajaksi, mitä tehtävää hoidin vuoden 2017 loppuun ja vuodesta 2018 alkaen olen ollut vuosi kerrallaan hallintoneuvoston puheenjohtajana.

Vuodet PKO:n hallintoneuvostossa ja sen puheenjohtajistossa ovat olleet erityisesti kauppaopettajan toimen näkökulmasta erittäin antoisia ja opettavaisia. Tämä siksi, että osuuskaupan sääntöjen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Näin hallintoneuvosto voi paremmin toteuttaa sille säännöissä määrättyä valvontatehtävää.

Lisäksi hallintoneuvoston kokouksissa käydään joka kerta läpi toimitusjohtajan katsaus, jonka yhteydessä hallintoneuvoston jäsenillä on mahdollisuus saada vastauksia kysymyksiinsä sekä tuoda esiin näkemyksiään osuuskaupan toimintaan.

Konkretia on lisääntynyt

On ollut erittäin mielenkiintoista saada tutustua sekä osallistua käytännössä yhden alueemme merkittävimmän yrityksen toimintaan luottamushallinnosta käsin. Sellaiset asiat, joita sisältyy esimerkiksi ylempään AMK-tutkintomme opetussuunnitelmaan, kuten esimerkiksi strateginen suunnittelu ja johtaminen sekä hallitustyöskentely, ovat avautuneet konkreettisesti ja aivan eri tavalla kuin ainoastaan alan oppikirjoista ja tutkimuksista asioita lukemalla.

Ja vaikka osuuskaupan hallinnossa työskentely sisältää paljon vaihtelovollisuuden piiriin kuuluvia asioita ja liikesalaisuuksia, voi tiettyyn rajaan asti yrityksen tai sen edustamien toimialojen esimerkkejä käyttää osana omaa opetustyötä.

Lisäksi on päivän selvää, että toimimalla osuuskaupan luottamushallinnossa, on samalla näköalapaikalla, mitä tulee nykyisen ja tulevaisuuden työelämän vaatimuksiin niin opiskeltavien substanssisisältöjen kuin hiljaisen tiedon osalta.

Toimintani alueosuuskaupan sekä valtakunnallisen keskusosuuskunnan luottamustehtävissä onkin avannut minulle kauppaopettajan tehtävässä toimimisen kannalta sellaisia ovia ja näkökulmia liiketoimintaan, joita ilman en uskoisi olevani sillä tiedollisella ja taidollisella tasolla opettajana kuin olen nyt. Toivottavasti olen puolestani voinut olla saamani luottamuksen arvoinen ja tuoda omalla osaamisellani vastavuoroisesti esiin näkemyksiä, joista on ollut hyötyä myös osuuskunnan toiminnan kehittämisessä.

Onhan osuuskauppa alueemme suurin kaupan ja palvelualan työllistäjä, jonka riveissä on lukuisia esimerkiksi tradenomin ja restonomin tutkinnon suorittaneita ja joista moni jatkaa opintojaan työn ohessa ylempään AMK-tutkintoon.

Haluan lopuksi kannustaa kaikkia, joita asia kiinnostaa, osallistumaan erilaisiin luottamustehtäviin oman toimen ohessa sekä mahdollisuuksien mukaan asettumaan ehdolle myös osuustoiminnalliseen luottamustoimintaan. Nämä ovat yhteisen kansalaisyhteiskuntamme toimivuuden kannalta erittäin tärkeitä vaikuttamisen paikkoja. Ne antavat valtavasti myös kaupan sekä kulttuurin alan opettajille ja uskon, että meillä on taustamme perusteella mahdollisuus antaa osaamistamme myös yhteisen hyvän käyttöön.

Teksti: Kim Wrangle, yliopettaja Kareliammattikorkeakoulussa, jossa vastaa liiketalouden Johtamisen ja liiketoimintaosaamisen YAMK-tutkinnon koulutuksesta

Kirjoittaja on aiemmin julkaissut Skootherissa 1/2021 jutun, joka käsittelee osuustoimintaa osana SKOlaisten oppilaitosten koulutusta.

TOIMITUSKUNTA ESITTÄYTY

Skootteri-lehden taustalla on monipuolinen joukko eri alan ammattilaisia.

Atte Korte

Olen oikeusalan lehtori Karelia-ammattikorkeakoulusta ja toimin Skootterin toimituskunnan puheenjohtajana. Kirjoittaminen on aina ollut minulle tärkeä harrastus ja olen aiemmin kirjoittanut lukuisia artikkeleita ja myös oppikirjoja. Toimituskunnan puheenjohtajana tavoitteeni on toimia aktiivisesti Skootterin uudistamiseksi.

Ulla Kangasniemi

Olen kielten ja viestinnän (ruotsi, englanti) lehtori ja pääluottamusmies Lapin ammattikorkeakoulusta. Toimin SKOn puheenjohtajana ja olen mukana Skootterin toimituskunnassa. Viestinnän opettajana koen, että sekä kirjallinen että suullinen viestintä on minulle helppoa ja kirjoitan eri tyyppisiä tekstejä mielelläni. Kirjallisuus on myös yksi lempiharrastuksistani. Skootteria on kiva kehittää eteenpäin, jotta se tavoittaisi jäsenemme paremmin mm. sisällön kiinnostavuuden näkökulmasta.

Konsta Ojanen

Seuraan koulutuskeskittämisen ajankoh-
taisia asioita SKOn hallituksen jäsenenä sekä useissa muissa luottamustoimissa. Työskentelen Porissa WinNovassa toisella asteella digitaalisten oppimisympäristöjen asiantuntijana. Toimenkuvaani kuuluu myös tietosuojavastaavan tehtävät. Lisäksi teen SkillsFinlandin kautta Taitaja-kilpailutoimintaan liittyvää asiantuntijatyötä kotimaassa ja kansainvälisesti. Miellipiteensä sanominen ajankohtaisiin asioihin on tärkeää edunvalvontatyössä ja sehän käy minulta luonnostaan. Niin suullisesti kuin SKOn viestintäkana-
vissakin.

Konsta Ojanen (vas.), Ulla Kangasniemi, Päivi Kari-Zein ja Atte Korte.

Päivi Kari-Zein

Olen innostunut SKOn hallituksen jäsenen ja kansainvälisen yritystoiminnan lehtori Haaga-Helia AMKissa. Seuraan Amkien ja toisen asteen koulutusasioita monipuolisesti esimerkiksi Laurean alueneuvottelukunnan jäsenenä, Omnian hallituksen

varajäsenenä sekä SKOn jäsentapaamisissa koko Suomesta. Minua kiinnostavat tulevaisuus ja siihen liittyvät opettamisen haasteet. Opettajien jaksaminen on lähellä sydäntä. Skootteriin erilaisten mielenkiintoisten ja laaja-alaisten juttujen etsintä on minulle kunnia-asia.

SKO

Niina Linna on Skootteri-lehden uusi päätoimittaja. Kuva: Veera Haimilahti

Niina Linna

Olen aina kiinnostunut uusista haasteista ja siksi oli mukava hypätä Skootteri-lehden kelkkaan. Tosin siinä kelkassa olen jo ollut lähes vuoden verran, mutta graafikkona eli lehden visuaalisen ilmeen luojana. Nyt päätoimittajana työnkuva on laajempi, mutta koska lehti on jo ennestään tuttu, oli tehtävän vastaanottaminen freelancertyön ohella helppo päätös.

Opettajien työnkuva ei ole minulle vieras, sillä olen itse valmistunut vuonna 2013 kasvatustieteen kandidaatiksi Helsingin yliopistosta. Vaikka pidin alasta, lehtimaailma kuitenkin vei mukanaan nopeasti. Sivuaimeenikin oli aika-kauslehtijournalismi. Toimittajaksi ryhtymisen oli ollut haaveeni jo lukiossa.

Olen päässyt työskentelemään Suomen suurimmissa lehdissä

niin toimittajana kuin taittajana. Niin Kaupalehti, Optio, Ilta-Sanommat, Aamulehti kuin Me Naisetkin ovat olleet minulle tärkeitä pisteitä urallani. Nyt työskentelen myös osa-aikaisesti OP-Henkivakuutuksen copywriterina.

Minulla on kokemusta päätoimittajana toimimisesta Suomen Suuhygienistiliiton lehdessä. Taustani on monipuolinen ja se antaa hyvät eväät vetää lehteä.

Olen hyvin kiitollinen lehden toimituskunnalle, joka on hyvin perillä lehden juttujen sisällöstä ja mikä milloinkin on ajankohtaista. Tällä yhteistyöllä saamme teille lukijoille aikaan varmasti mielenkiintoista luettavaa. Olisi mahtavaa saada lehteen uusia kirjoittajia, joten jos tällainen toiminta kiinnostaa, olethan yhteydessä sähköpostiimme.

Uusi toimintamalli: Design Center

Yrityksillä on tarve osaavista työntekijöistä, nyt ja tulevaisuudessa. Yksi ratkaisu on uusi toimintamalli, Savonian Design Center, josta juuri valmistuneet voivat hyvin työllistyä kehittyviin yrityksiin.

Savonia-ammattikorkeakoulun

tutkimus-, kehitys- ja innovaatioasiantuntijan Jaakko Laukkanen mukaan Savonian Design Center on samanaikaisesti sekä oppimisympäristö että yrityspalvelu, jossa opiskelijat harjoittelevat.

– Toiminnan prototyyppiä testattiin muotoilun koulutuksessa onnistunein tuloksin. Nyt toimintaa kehitetään edelleen, ja mukana ovat myös insinööri- ja tradenomiopiskelijat.

Laukkanen puhuu toiminnasta, jonka pohjalla on kolmijakoinen malli ihmislähtöisestä palvelutuotannosta, jossa yhdistetään monialaisesti muotoilu, tekniikka ja liiketalous.

– Toimintamalli on oikean suunnitteluyrityksen kaltainen, työelämän simulaatio, jossa opiskelijat työskentelevät aidosti yritysten kanssa

hyödyntäen tki-osaamista. Opiskelijat tuottavat innovatiivisia ratkaisuja, nimenomaan ihminen, loppukäyttäjä keskiössä.

Laukkanen korostaa, että didaktisesta, opetuksen näkökulmasta malli on tärkeä, koska se edistää koulutuksen laatua opiskelijoiden substanssiosaamisen kasvaessa, konkreettisesti oman alansa työssä.

– Design Center -oppimisympäristö nojaa vahvasti ryhmässä tapahtuvaan vertaisoppimiseen. Harjoitteluun suorittavat opiskelijat työskentelevät tiiviinä suunnittelu-
tiiminä rakentaen vahvan, vuorovaikutteisen oppimistilanteen autenttissa ympäristössä.

Yleisellä tasolla Laukkanen näkee uuden oppimisympäristön ketteröittävästä työelämästä korkeakoulutusta: opetus suunnitelman mukaista opetusta sekä opiskelijan henkilökohtaista urasuunnittelua.

Laukkanen uskoo aktiiviseen vuorovaikutukseen, joka auttaa yhteiskehittämistä ja osaamisen jakamista ammattikorkeakoulun ja yritysten välillä.

– Näin tuotetaan uutta tietoa, osaamista ja innovatiivisia ratkaisuja yritysten ja yhteiskunnan tarpeisiin kehittäen Pohjois-Savon tulevaisuutta.

Teksti: Jouni Vornanen
Kuva: Mikko Lappalainen

Jaakko Laukkanen puhuu toiminnasta, jonka pohjalla toimii kolmijakoinen malli ihmislähtöisestä palvelutuotannosta.

Suunnittelumatka Piemonteen

SKO:n hallitus vieraili kesällä Italiassa Piemontessa, jossa he toiminnan suunnittelun lomassa tutustuivat Apro Tech -instituuttiin sekä Jyrki Sukulan viinitilaan.

SKO:n toiminnan suunnittelun lisäksi hallitus pääsi vierailemaan Apro Tech -akatemiaan, joka sijaitsee Alban kylässä Pohjois-Italiassa. Oppilaitos perustettiin vuonna 1958 Giovanni Battista Gianolion toimesta. Akatemia valmistaa nuoria työelämään ja kehittää heidän ammatillisia taitojaan silmälläpitäen paikallisen elinkeinoelämän tarpeita. Paikalliset yritykset ovat olleet aktiivisesti mukana oppilaitoksen kehittämässä ja opintokokonaisuuksia muokataan heidän tarpeidensa mukaan.

Apro Tech on monialainen oppilaitos (tekniikka, ruoka, kauneus, terveydenhoito), ammatillinen koulutuskeskus ja neuvontakeskus sekä työllisyyspalveluiden välittäjä Albassa ja Canellissa. Oppilaitoksen pääaktiviteetit ovat ammatillinen koulutus, koulutuskeskus työnhakijoille, jatkokoulutus- ja liiketalouden koulutuspaikka, joka tarjoaa myös työharjoittelupaikkoja ja työelämäjaksoja opiskelijoille. Opintovuosi kestää syyskuusta kesäkuun loppuun.

Kun johtaja Nicola Alimenti kertoi kansainvälisistä kontakteista, kävi ilmi, että Apro Tech tekee yhteistyötä muun muassa Sedun kanssa. Rahoitus kansainväliseen toimintaan tulee pääasiassa Euroopan sosiaalirahoituksen kautta.

Toinen mielenkiintoinen vierailukohde oli ruoka-aiheisista tv-ohjelmista tutun Jyrki Sukulan ja vaimonsa Riikan viinitila. Riikka on opiskellut viininviljelyä Italiassa ja puhuu sujuvasti maan kieltä.

Myös Jyrki Sukulan taustasta paljastui mielenkiintoisia yksityiskohtia. Hän on muun muassa toiminut luovana johtajana Savonia ammattikorkeakoulun vuonna 2014 käynnistyneessä hankkeessa, jonka tavoitteena oli kouluruokailun kehittäminen. Sukula kertoi siirtyneensä fine diningista 1990-luvulla yrittäjäksi. Hän kertoi värikkästä urastaan yrittäjänä. Pariskunta on pitänyt kotiaan kahden lapsensa kanssa Piemontessa yli 10 vuotta.

Sukulat korostivat suhdetoiminnan merkitystä siinä, miten ulkomaalainen pääsee paikallisten kanssa toimiviin businessuhteisiin. Heidän valmistamansa lounaan raaka-aineet tulivat suurelta osin heidän omasta puutarhastaan. Jokaiseen annokseen liittyi pieni tarina.

Isännän uralle mahtuu tunnetusti monta ruokakonseptia, joissa hän on ollut mukana, muun muassa Jymy-jäätelö ja sen kansainvälistäminen sekä Saimaan Tuore kalakasvattamo. Hän on lisäksi ollut mukana muun muassa Savoy'n, Palacen ja Espan kehittämässä.

Teksti: Päivi Käri-Zein

SKO:n hallitus vierailemassa Apro Tech -oppilaitoksessa (yllä). Kuva: SKO

Yhteistyökumppaneiden jälleennäkeminen: Konsta Ojanen ja kollega (alla). Kuva: Päivi Käri-Zein

Opiskelijat käytännön töissään (yllä). Kuva: SKO

Riikka ja Jyrki Sukula esittelivät viinitilaansa (alla). Kuva: SKO

TUTU-Verstas-tulevaisuustyöpajat antavat työkaluja tulevaisuuden tutkimukseen

TUTU-Verstas-tulevaisuus-työpajoissa perehdytään tekniikoihin ja menetelmiin, joiden avulla voidaan rakentaa tulevaisuuskuvia ja skenaarioita.

Tuntematon ja mystinen, tulevaisuus viehättää ja pelottaa. Tulevaisuuden ennustus on mahdotonta, sillä vasta jossain hetkessä tulevaisuudessa, kun ennustetut tapahtumat ovat menneet ohi, voi sanoa menikö ennustus oikein vai ei. Tulevaisuutta ei voi ennustaa, mutta sitä voi ennakoita, jotta tuleviin mahdol-

lisiin muutoksiin voisi valmistautua ja varautua.

LAB-ammattikorkeakoulussa järjestettiin TUTU-Verstas-hankkeen puitteissa keväällä 2022 kaksi tulevaisuus-työpajasarjaa, joiden vetäjinä toimivat hankkeen projektipäällikkö Kimmo Heponiemi ja projektisuunnittelija Hanna Suutari. Tulevaisuustyöpajojen

tarkoituksena oli vahvistaa osallistujien kykyä positiiviseen tulevaisuusajatteluun ja kehittää ennakointiosaamista hyödyntämällä erilaisia tulevaisuustutkimukseen tarkoitettuja tekniikoita.

Tulevaisuustyöpajojen kulku

TUTU-Verstas-tulevaisuustyöpajasarja koostui neljästä kolmen tunnin työpajasta. Työpajat pidettiin verkossa helmi–maaliskuun aikana. Työpajoissa perehdyttiin tulevaisuuden tutkimuksen perusteisiin, kuten esimerkiksi tulevaisuuden ennakointiprosessin ominaisuuksiin ja megatrendien, trendien, heikkojen signaalien vaikutukseen. Työskentely painottui kuitenkin enemmän luovaan ajatteluun ja tekniikoiden hyödyntämiseen tulevaisuuden ennakoinnissa.

Jokainen työpaja alkoi Tulevaisuuden äänimaailma -tehtävällä, jonka tarkoituksena oli kuunnella tallenne, joka kuvasi äänen kautta tulevaisuuden tilanteen. Äänet loivat tilanteita, kuvia ja tunnelmia.

Koska tulevaisuutta ei voi ennakoita, äänen kuuntelu ja tulkitseminen ei voi mennä pieleen. Vaikka Hanna Suutarilla äänimaailmatehtävän tekijänä oli aina oma ajatus siitä, minkälaista tilannetta hän kuvasi äänillä, osallistujat kuulivat sen omalla tavalla. Oli viehättävää huomata, kuinka äänet herättivät osallistujissa erilaisia tunteita ja kuvia tulevaisuudesta.

Ensimmäisen työpajan aikana valittiin skenaariotyöskentelyn lähtökohta, joka kuvasi vision rajattuna johonkin alueeseen ja aikaan: Vuonna 2035 teknologia mahdollistaa innostavan, luovan ja tehokkaan korkeakouluopetuksen.

Toisen työpajan aikana kartoitettiin toimintaympäristöä Peste-analyysin avulla ja työpajan lopputuloksena oli tulevaisuustaulukko.

Seuraavan työpajan aikana käytettiin tulevaisuustaulukkoa tulevaisuuskuvi- en tekemiseen. Tulevaisuuskuvat ovat näkemyksiä jostain hetkistä tulevaisuudesta. Tulevaisuuskuvi- en rakentaminen oli erittäin mielekäs prosessi, sillä lopputulos ei ollut tiedossa ja se oli syntymässä osallistujien ja vetäjien toimesta.

Viimeisen työpajan aikana rakennettiin skenaarioita, eli kuvauksia tilan-

teista ja tapahtumista, jotka johtaisivat tulevaisuuskuvi- en tilanteisiin.

Osallistujana prosessi tuntui alusta epämääräiseltä, ja oli vaikea ymmärtää jokaisen vaiheen tarkoitusta. Tästä huolimatta, kun luotti työpajan vetäjiin ja osallistui prosessiin, jossain vaiheessa huomasi, kuinka loogista ja hyvin ajateltua kaikki oli: tulevaisuustaulukosta syntyi kolme loogista ja realistisen tuntuista tulevaisuuskuva; skenaariot kuvasivat tapahtumia ja muutoksia, jotka mahdollistaisivat siirtymän tämän hetken tilanteesta tulevaisuuskuvi- en kuvaamaan hetkeen.

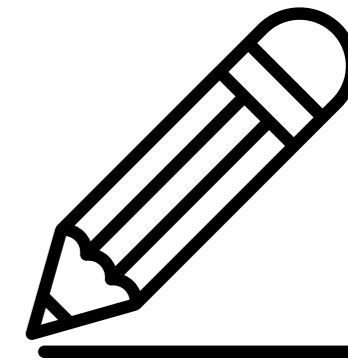
Tulevaisuuden ennakoinnin rooli

Tulevaisuus on tuntematon alue, tästä huolimatta yhteiskunnan onnistumisen kehittämiseen tarvitaan työkaluja tulevaisuuden ennakointiin. Koronapandemia osoitti, että nykymaailmassa voi tapahtua myös jotain täysin odottamatonta, joka rikkoo kaikki suunnitelmat mutta toisaalta vahvistaa meidän ongelmaratkaisukykyämme. Elämä ei ole elokuva, joka menee käsikirjoituksen mukaan, vaan jokainen tapahtuma muuttaa tilannetta ja pakottaa tekemään seuraavan siirron.

Tulevaisuustyöpajoissa käytetyt menetelmät auttavat näkemään erilaisia polkuja. Siellä opitaan kysymään kysymyksiä ja etsimään vastauksia käyttäen tietoa, mielikuvitusta ja tulevaisuuden ennakointitekniikoita. Sitä voisi ajatella mielikuvituksen leikkinä, mutta käytetyt menetelmät ja tekniikat kehittävät osallistujien kykyä rationaaliseen ja strategiseen ajatteluun.

Ehkä tärkein opit työpajoista oli se, että ei ole yhtä tulevaisuutta, eikä ole yhtä polkua siihen. Jokainen tämän hetken tapahtuma vaikuttaa tuleviin tapahtumiin. Tarkkaa tietoa tulevaisuudesta ei voi saada. Tulevaisuuden tutkimus antaa kuitenkin syvää ymmärrystä erilaisista prosesseista, jotka vaikuttavat asioiden etenemiseen ja kehittymiseen. Tämä tieto ja osaaminen takaavat onnistumisia nykyhetken valintatilanteissa sekä tulevaisuuden rakentamisessa.

Teksti: Olesia Kullberg, lehtori, LAB-ammattikorkeakoulu

Kirjoittajaksi Skootteri-lehteen?

Oletko kiinnostunut kirjoittamisesta ja haluaisit esimerkiksi kertoa työstäsi tai alueesi toiminnasta? Tai onko mielessäsi jokin aihe, joka on ajankohtainen tai muuten tärkeä?

Nyt sinulla on hieno mahdollisuus hypätä kirjoittajaksi Skootteri-lehteen. Voit kirjoittaa lehteen aina, kun sinusta tuntuu. Otamme juttuja vastaan mielellämme ja myös ajat- tomia juttuja tarvitaan, joita voimme julkaista lehdessä milloin vain.

Olethan kuitenkin aina ensin ennen jutun kirjoittamista yhteydessä sähköpostiin skooteritoimitus@gmail.com ja sovimme, minkä kokoinen juttu olisi hyvä ja löytyykö siihen kuvia.

Päätoimittaja antaa sinulle kirjoitus- ohjeet (merkkimäärät ym.), joita jokainen lehteen kirjoittava noudattaa.

Tervetuloa kirjoittamaan!

Ritva Kara työnsä äärellä hänen näyttelynsä avajaisissa Lahdessa. Kuva: Ida Takala

KUULUMISIA KENTÄLTÄ

TAIDE TUO ILOA MAAILMAAN

RITVA KARA

Muotoilija, taiteilija ja kulttuuriohjaaja Ritva Kara on iloinen siitä, että taideteollisuusala kiinnostaa jälleen ihmisiä.

Ritva Kara päätyi opettajaksi Tampereen seudun ammattiopisto Treduun monen mutkan kautta. Sisustusala ja koru- ja pienesinevalmistuksen artesaani-alaa opettava Kara oli aikoinaan nuorin Kuopion koti- ja taideteollisuusoppilaitoksesta valmistunut esinesuunnittelija.

Hänelle oli ollut selvää jo lapsena, että hän haluaa luovan ammatin. Ukin vierailla touhuaminen innosti kokeilemaan käsillä tekemistä ja suunta alkoi löytyä jo nuorena.

Hän valmistui opettajaksi vuonna 1988. Ensimmäisen suunnittelijan paikan Kara sai Aarikka Oy:stä, jonka rinnalla hän opiskeli metallitaidetta Taideteollisessa korkeakoulussa.

Opettajan töitä oli silloin hyvin tarjolla ja hän työskenteli muun muassa Vallilan ammattikoulussa huonekalupuuseppäopettajana, Viuhdin käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksessa ja Riihimäen ohjaajainstituutissa, jossa hän teki 26 vuoden työuran ohjaustoiminnan opettajana.

Vuonna 2011 opetusministeriö lopetti Hamkin muotoilun opiskelijapaikat ja Hamk siirsi ohjaustoiminnan opiskelijapaikat muotoilulle. Tämän seurauksena ohjaustoiminnan henkilökunnasta 80 % joutui lopettamaan työt vuonna 2016.

– Päätös oli käsittämätön, kertoo Kara. – Me olimme alan ainoa koulutusohjelma koko maassa. Koulutusohjelma oli Hamkin opetuksen laadun kärkeä.

Tampereelle Kara päätyi tämän työn päätyttyä. Nyt hän työskentelee kahdessa pisteessä, Lempäälässä ja Tampereen Hervannassa. Hän on hyvin tyytyväinen työhönsä ja kokee olevansa oikealla alalla.

KaranBa-rannekoru, joka on tehty banaanista, lehtikullasta ja kullatusta hopeasta.

Itse tekeminen tuottaa iloa

Värit ja muodot ovat kiehtoneet Ritva Karaa jo lapsena. Hänen esine- ja sävy-muistinsa ja estetiikan tajunsa on ollut tarkka pienestä pitäen.

Lapsena koetut elämykset, kuten teatterit, museot ja konsertit ruokkivat Karan taiteennäköä. Hän halusi myös tuoda jotain itse tehtyä maailmaan, muiden iloksi.

– Itse tekeminen tuottaa iloa. On mahtavaa, jos ihmiset saavat teoksistani elämyksen ja haluavat käyttää valmistamiani korjuja tai hankkia taideteokseni kotiinsa.

Kara on aina halunnut testata utojakin yhdistelmiä. Hänen uusin Puusta käsin -näyttelynsä oli esillä kesällä Lahdessa Pro Puu -galleriassa. Näyttelyn työt korut, pienoisveistokset ja mosaiikkireliefit liittyivät puuteemaan materiaalisesti, (banaani, omena, kivetynyt sitruuna, meripihka), kuvallisesti sekä symbolisesti. Korujen muotoa loivat puuntuhoajatoukat.

Kara saikin banaanikorumallistollaan Ornamon Awards palkinnon vuonna 2019. Hänen lepästä veistämänsä korut Evolution ja Reversal taas ovat esillä Ita-

liassa Gioigielli in Fermenton kansainvälisen modernin korutaiteen kokoelmassa.

Hän kertoo, että Kuopion opinnäytseminaarissa saatu kommentti lämmittää edelleen: ”Niinhän se on, että Ritva tekee mitä haluaa ja muut tekee mitä osaa”.

Opettajana Kara haluaa korostaa, että epäonnistumiset ja kokeilut kuuluvat prosessiin. Harjoittelu auttaa.

– Taide, muotoilu ja käsityö ovat aistien ja kehon yhteistyötä, joka liittyy tietoon, intuition ja mielikuvitukseen.

Kara on iloinen, että taideteollisuusala kiinnostaa taas ihmisiä. Yksilölliset tuotteet kiehtovat ihmisiä ja ekologisuus ohjaa valintoja. Kara miettii, että ehkä ollaan menossa siihen, että hitaampi elämäntahti alkaa taas kiinnostaa ihmisiä.

Silti hän toivoisi parannusta yksinyrittäjien asemaan.

– Kulttuurialalla työskentelevät haluavat elättää itsensä ja perheensä työllään, vaikka eivät ole valinneetkaan kovatuoloista työuraa. Esimerkiksi pienempi ALV helpottaisi ja meillä olisi alalla nykyistä enemmän onnellisia ja ahkeria työtä tekeviä ihmisiä.

Teksti: Niina Linna

**MUKAVAA SYKSYN JATKOA
KAIKILLE LUKIJOILLEMME!**

**SEURAAVA SKOOTTERI
ILMESTYY JOULUKUUSSA.**

